

РЕФЕРАТ

Сологуба Дмитрия Игоревича

Повседневная жизнь российского крестьянства в годы Первой мировой войны

Ключевые слова: повседневность, быт, «сухой» закон, крестьянки-солдатки, труд, досуг, государственное пособие.

Актуальность. Некоторые проблемы крестьян в период Первой мировой войны и современных схожи (отток населения из деревни, не завершенность модернизационных процессов), а проблема алкоголизма является нерешённой и усугубляющейся. Периоды являются кризисными для общества и экономики. Актуальность проявляется и в недостаточной изученности темы.

Цель данной работы — выявление изменений в повседневной жизни крестьян в условиях Первой мировой войны, их причин и тенденций. **Объект исследования** — российское общество в годы Первой мировой войны. **Предмет** — повседневная жизнь российского крестьянства в годы Первой мировой войны. **Методологической основой** дипломной работы стали принципы объективности, историзма, системности и ценностного подхода.

Основные положения, выносимые на защиту. Анализ исследовательской литературы позволяет утверждать, что повседневная жизнь российского крестьянства в годы Первой мировой войны требует дальнейшего изучения. Источники по теме разнообразны и позволяют достигнуть поставленных задач.

В условиях Первой мировой войны трудовая повседневность крестьян претерпела изменения. Это проявилось в изменении состава основной рабочей силы, появления новых видов работ, в активизации приобретения совершенных орудий труда. Крестьянский быт претерпел изменения в аспектах питания, проведения досуга.

«Сухой закон» оказал своё влияние на жизнь крестьян. Эти изменения по своему характеру были положительными и отрицательными. Крестьянская масса по-разному приняла «сухой» закон, что проявилось в поддержке или в противозаконных действиях.

С течением войны крестьянки-солдатки выделились в отдельный слой крестьянства. Они имели характерные особенности в трудовой деятельности, в быту. Крестьянки-солдатки являлись наиболее социально активной частью крестьянства.

Структура и объём дипломной работы. Дипломная работа состоит из введения, четырёх глав, заключения, списка использованных источников и литературы. Общий объём — 54 страницы. Из них список источников и литературы включает 57 наименований.

РЭФЕРАТ

Салагуба Дзмітрыя Ігаравіча Паўсядзённае жыццё расійскага сялянства ў гады Першай сусветнай вайны

Ключавыя словы: штодзённасць, побыт, «сухі» закон, сялянкі-салдаткі, праца, вольны час, дзяржаўная дапамога.

Актуальнасць. Некаторыя праблемы сялян у перыяд Першай сусветнай вайны і сучасных сялян падобныя (адток насельніцтва з вёскі, незавершанасць мадэрнізацыйных працэсаў), а праблема алкагалізму з'яўляецца нявырашанай і яшчэ больш абвастраецца. Перыяд з'яўляецца крызісным для грамадства і эканомікі. Актуальнасць праяўляецца і ў недастатковай вывучанасці тэмы.

Мэта дадзенай працы — даследаванне змяненняў у паўсядзённым жыцці сялян ва ўмовах Першай сусветнай вайны, іх прычын і тэндэнцый. **Аб'ект даследавання** — расійскае грамадства ў гады Першай сусветнай вайны. **Прадмет** — штодзённае жыццё расійскага сялянства ў гады Першай сусветнай вайны. **Метадалагічнай асновай** дыпломнай працы сталі прынцыпы аб'ектыўнасці, гістарызму, сістэмнасці і каштоўнаснага падыходу.

Асноўныя палажэнні, якія выносяцца на абарону. Аналіз даследчай літаратуры дазваляе сцвярджаць, што штодзённае жыццё расійскага сялянства ў гады Першай сусветнай вайны патрабуе далейшага вывучэння. Крыніцы па тэме разнастайныя і дазваляюць дасягнуць пастаўленых задач.

Ва ўмовах Першай сусветнай вайны працоўная штодзённасць сялян зведала змены. Гэта выявілася ў змене складу асноўнай працоўнай сілы, з'яўленні новых відаў работ, у актывізацыі набыцця дасканалых прылад працы. Сялянскі побыт змяніўся ў аспектах харчавання, правядзення вольнага часу.

«Сухі закон» паўздзейнічаў на жыццё сялян. Гэтыя змены па сваім характары былі станоўчымі і адмоўнымі. Сялянская маса па-рознаму прыняла «сухі» закон, што выявілася ў падтрымцы або ў супрацьзаконных дзеяннях.

Падчас вайны сялянкі-салдаткі вылучыліся ў асобны пласт сялянства. Яны мелі характэрныя асаблівасці ў працоўнай дзейнасці, у побыце. Сялянкі-салдаткі з'яўляліся найбольш сацыяльна актыўнай часткай сялянства.

Структура і аб'ём дыпломнай работы. Дыпломная праца складаецца з увядзення, чатырох раздзелаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц і літаратуры. Агульны аб'ём — 54 старонкі. З іх спіс крыніц і літаратуры ўключае 57 найменняў.

ABSTRACT

by Sologub Dmitry Igorevich

Daily living of the peasantry in Russia during the World War I

Keywords: daily life, daily routine, dry law, peasant women-soldiers, labor, leisure, state allowance.

Research relevance: The peasant as a social class had many problems which are common at the time of the World War I and now, e.g. population drain from the countryside to cities, incompleteness of the modernization processes plus the problem of alcohol is unresolved and worsening. Periods are a critical time for the society and the economy.

The relevance of research is evident in the lack of knowledge about the topic. The aim of this research is to describe the daily peasantry life and its changes during the World War I, root causes and tendencies of these changes.

The object of the research is Russian society in the First World War. **The subject of the research** is daily life of the peasantry in conditions of the World War I. **The methodological basis** of the thesis was the principles of objectivity, historicism, systemic and value based approach.

The main ideas. Analysis of special literature allows us to make a conclusion that Russian peasantry daily life has a big space for further study and exploration. The sources on the topic are diverse and help us to achieve the goals.

Considering those special pressures of the WWI time labor conditions of the peasants changed a lot. This was manifested in the changing composition of the main labor force, the emergence of new types of work, in intensifying the acquisition of perfect-quality work equipment. Peasant's pace of life changed in aspects of nutrition, spending their leisure time.

«The prohibition» had its definite impact on the peasants lives. These changes were both positive and negative in the context of our subject. The peasant adopted the dry law in different ways, which appeared as supportive or warring activities.

In the course of the war peasant women-soldiers stood out in a separate layer of the peasantry. They have characteristic features in the work, in the mode of life. The peasant women –soldiers were the most socially active part of the peasantry.

The structure and scope of the study. The thesis consists of introduction, four chapters, conclusion, list of used sources and literature. The total number of pages — 54. Including the list of sources and literature — 57 titles.